

Aan de gemeenteraad van Weert

Weert, **15 JUNI 2023**

Onderwerp : motie ondersteuning verduurzaming onroerend goed
Kenmerk : 2074319

Geachte raadsleden,

Op 10 november 2022 is door de gemeenteraad, bij de behandeling van de begroting, een motie ingediend over de ondersteuning van verduurzaming onroerend goed. Deze motie is door het college overgenomen. In deze raadsinformatiebrief brengen wij u op de hoogte van de afhandeling van deze motie.

Motie ondersteuning verduurzaming onroerend goed

Aan het college is opgedragen om:

- Te onderzoeken in hoeverre het veilig en juridisch verantwoord is om alle verduurzamingsactiviteiten aan bestaand onroerend goed vergunningsvrij te maken;
- Hierbij ook te inventariseren in hoeverre het mogelijk is om alle verduurzamingsactiviteiten aan bestaand onroerend goed waarvoor een vergunning noodzakelijk wordt geacht volledig vrij te stellen van leges;
- De raad tijdig over de uitkomsten te informeren in aanloop naar de herziening van de legesverordening medio 2023.

Onderzoek

Het betreft een vooronderzoek in beperkte zin dat het volgende naar voren heeft gebracht.

- Verduurzamingsmaatregelen vinden plaats aan bestaand onroerend goed, waaronder ook monumenten.
- Bij nieuwbouw is het onderwerp duurzaamheid al beter geborgd in wet- en regelgeving. Denk hierbij aan hogere isolatiewaarden, aardgasvrij bouwen, zonne-energie et cetera.
- Voor de activiteit bouwen geldt een gebonden toetsingskader. Voor bouwactiviteiten aan bestaand onroerend goed gelden de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) en

de daarop betrekking hebbende Algemene Maatregelen van Bestuur zoals het Bouwbesluit 2011 en het Besluit omgevingsrecht (Bor).

- De bepalingen over vergunningsvrije bouwactiviteiten zijn ook geregeld in de Wabo en aanverwante wet- en regelgeving. In artikel 2, 3 en 3a van Bijlage II bij het Bor is opgenomen voor welke activiteiten geen omgevingsvergunning is vereist (zie hiervoor de bijlage bij deze brief).
- In de praktijk is daarom voor veel (kleinere) aanpassingen aan bestaand onroerend goed geen vergunning benodigd, bijvoorbeeld het vervangen van glas en kozijnen, na-isoleren van buitenmuren, het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren, isoleren van vloeren etc.
- Bij grotere aanpassingen aan bestaand onroerend goed is vaak wel een vergunning benodigd omdat een bouwwerk dan meestal op meerdere punten wordt aangepast. Bij projecten waarbij functiewijziging, bouwkundige aspecten, welstand etc. een rol spelen vindt toetsing van het geheel plaats. Verduurzaming maakt hiervan dan onderdeel uit.
- Met de komst van de Omgevingswet zijn er meer mogelijkheden om te bepalen welke verduurzamingsmaatregelen aan bestaand onroerend goed vergunningsvrij gerealiseerd kunnen worden. Denk hierbij aan de installatie van warmtepompen, zonneboilers en airco-units, na-isolatie van de buitengevel en het dak waardoor het volume van het bouwwerk toeneemt etc. Deze verduurzamingsmaatregelen dienen dan in duurzaamheidsbeleid en in de Omgevingsplannen te worden verankerd zodat kan worden bepaald voor welke maatregelen geen omgevingsvergunning hoeft te worden aangevraagd. Het beschikbaar gestelde budget kan worden gebruikt om beleid ter uitvoering op te stellen.
- De raad heeft hierbij op basis van een duurzaamheidsbeleid een keuzemogelijkheid en zal hier tijdig bij worden betrokken.
- De gemeente Weert hanteert in algemene zin het VNG model legesverordening. Een vrijstelling van leges voor verduurzamingsmaatregelen aan bestaand onroerend goed is hier op dit moment niet in opgenomen. Indien verduurzamingsmaatregelen zoals isolatie, vervanging van kozijnen, HR++ glas, zonnepanelen en warmtepompinstallaties voldoen aan de betreffende wet- en regelgeving hoeft hiervoor geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd, en betaalt men ook geen leges.
- Voor bestaand onroerend goed met een monumentale waarde (externe als inpandige monumentale waarden) geldt een vergunningsplicht, tenzij sprake is van een uitzondering op grond van artikel 3a en 4 van Bijlage II bij het Bor. Voor monumentale bouwwerken geldt veelal een vergunningsplicht waarbij wordt meegenomen op welke wijze de monumentale waarden behouden kunnen blijven. Daarbij zijn bij monumentale bouwwerken bijvoorbeeld andere verduurzamingsmaatregelen mogelijk qua isolatie dan bij een regulier bouwwerk en is het in het belang van het behoud van het monumentale bouwwerk ook niet mogelijk om dezelfde isolatiewaarden te bereiken. Voor vergunningsvrije aanpassingen is geen omgevingsvergunning benodigd en betaalt men dus ook geen leges.
- Tot slot dient te worden opgemerkt dat, indien vergunning plichtige verduurzamingsmaatregelen (gedeeltelijk) worden vrijgesteld van leges, ook toezicht capaciteit is benodigd om te controleren of de verduurzamingsmaatregelen correct zijn uitgevoerd.

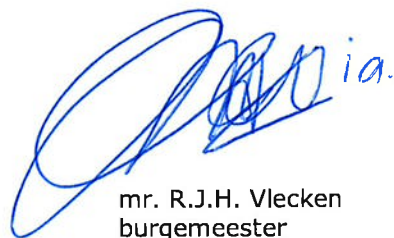
Conclusie

Het vooronderzoek leidt tot de conclusie dat verduurzamingsmaatregelen in duurzaamheidsbeleid en in de Omgevingsplannen dienen te worden verankerd zodat kan worden bepaald voor welke maatregelen geen omgevingsvergunning hoeft te worden aangevraagd. Voor vergunningsvrije verduurzamingsmaatregelen betaalt men dan ook geen leges.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

A.M.A. Vrijenhoek
gemeentesecretaris

mr. R.J.H. Vlecken
burgemeester

Bijlage: Artikel 2, 3, 3a en 4 van Bijlage II bij het Bor

Artikel 2

Een omgevingsvergunning voor activiteiten als bedoeld in [artikel 2.1, eerste lid, onder a of c, van de wet](#) is niet vereist, indien deze activiteiten betrekking hebben op:

1. gewoon onderhoud van een bouwwerk, voor zover detaillering, profilering en vormgeving van dat bouwwerk niet wijzigen;
2. werkzaamheden ingevolge een besluit als bedoeld in [artikel 13, 13a of 13b van de Woningwet](#);
3. een op de grond staand bijbehorend bouwwerk of uitbreiding daarvan in achtererfgebied, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. voor zover op een afstand van niet meer dan 4 m van het oorspronkelijk hoofdgebouw, niet hoger dan:
 - 1°. 5 m,
 - 2°. 0,3 m boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw, en
 - 3°. het hoofdgebouw,
 - b. voor zover op een afstand van meer dan 4 m van het oorspronkelijk hoofdgebouw:
 - 1°. indien hoger dan 3 m: voorzien van een schuin dak, de dakvoet niet hoger dan 3 m, de daknok gevormd door twee of meer schuine dakvlakken, met een hellingshoek van niet meer dan 55°, en waarbij de hoogte van de daknok niet meer is dan 5 m en verder wordt begrensd door de volgende formule: maximale daknokhoogte [m] = (afstand daknok tot de perceelsgrens [m] x 0,47) + 3;
 - 2°. functioneel ondergeschikt aan het hoofdgebouw, tenzij het betreft huisvesting in verband met mantelzorg,
 - c. op een afstand van meer dan 1 m vanaf openbaar toegankelijk gebied, tenzij geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn,
 - d. de ligging van een verblijfsgebied als bedoeld in [artikel 1.1, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012](#), in geval van meer dan een bouwlaag, uitsluitend op de eerste bouwlaag,
 - e. niet voorzien van een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte,
 - f. de oppervlakte van al dan niet met vergunning gebouwde bijbehorende bouwwerken in het bebouwingsgebied bedraagt niet meer dan:
 - 1°. in geval van een bebouwingsgebied kleiner dan of gelijk aan 100 m²: 50% van dat bebouwingsgebied,
 - 2°. in geval van een bebouwingsgebied groter dan 100 m² en kleiner dan of gelijk aan 300 m²: 50 m², vermeerderd met 20% van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 100 m²,
 - 3°. in geval van een bebouwingsgebied groter dan 300 m²: 90 m², vermeerderd met 10% van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 300 m², tot een maximum van in totaal 150 m²,
 - g. niet aan of bij:
 - 1°. een woonwagen,
 - 2°. een hoofdgebouw waarvoor in de omgevingsvergunning voor het bouwen daarvan is bepaald dat de vergunninghouder na het verstrijken van een bij die vergunning aangegeven termijn verplicht is de voor de verlening van de vergunning bestaande toestand hersteld te hebben,
 - 3°. een bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf door één huishouden;

4. een dakkapel in het achterdakvlak of een niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. voorzien van een plat dak,
 - b. gemeten vanaf de voet van de dakkapel niet hoger dan 1,75 m,
 - c. onderzijde meer dan 0,5 m en minder dan 1 m boven de dakvoet,
 - d. bovenzijde meer dan 0,5 m onder de daknok,
 - e. zijkanten meer dan 0,5 m van de zijkanten van het dakvlak, en
 - f. niet op:
 - 1°. een woonwagen,
 - 2°. een gebouw waarvoor in de omgevingsvergunning voor het bouwen daarvan is bepaald dat het slechts voor een bepaalde periode in stand mag worden gehouden, of
 - 3°. een bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf door één huishouden;
5. een dakraam, daklicht, lichtstraat of soortgelijke daglichtvoorziening in een dak, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. indien in het achterdakvlak, een niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak of een plat dak, de constructie niet meer dan 0,6 m buiten het dakvlak respectievelijk het platte dak uitsteekt,
 - b. indien in een ander dakvlak dan bedoeld in onderdeel a,
 - 1°. de constructie niet buiten het dakvlak uitsteekt, of
 - 2°. ingeval geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn, de constructie niet meer dan 0,6 m buiten het dakvlak uitsteekt, en
 - c. zijkanten, onder- en bovenzijde meer dan 0,5 m van de randen van het dakvlak of het platte dak;
6. een collector voor warmteopwekking of een paneel voor elektriciteitsopwekking op een dak, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. indien op een schuin dak:
 - 1°. binnen het dakvlak,
 - 2°. in of direct op het dakvlak, en
 - 3°. hellingshoek gelijk aan hellingshoek dakvlak,
 - b. indien op een plat dak: afstand tot de zijkanten van het dak ten minste gelijk aan hoogte collector of paneel, en
 - c. indien de collector of het paneel niet één geheel vormt met de installatie voor het opslaan van het water of het omzetten van de opgewekte elektriciteit: die installatie aan de binnenzijde van een bouwwerk is geplaatst;
7. een kozijn, kozijninvulling of gevelpaneel, mits in de achtergevel, of een niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijgevel van een hoofdgebouw, dan wel in een gevel van een bijbehorend bouwwerk, voor zover die gevel is gelegen in achtererfgebied op een afstand van meer dan 1 m vanaf openbaar toegankelijk gebied, tenzij geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn;
8. een zonwering, rolhek, luik of rolluik aan of in een gebouw, mits bij een rolhek, luik of rolluik in een voorgevel of een naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijgevel van een ander hoofdgebouw dan een woning of woongebouw, wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. geplaatst aan de binnenzijde van de uitwendige scheidingsconstructie, en
 - b. voor ten minste 75% voorzien van glasheldere doorkijkopeningen;
9. een afscheiding tussen balkons of dakterrassen;
10. tuinmeubilair, mits niet hoger dan 2,5 m;
11. een sport- of speeltoestel voor uitsluitend particulier gebruik, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet hoger dan 2,5 m, en
 - b. uitsluitend functionerend met behulp van de zwaartekracht of de fysieke kracht van de mens;

12. een erf- of perceelafscheiding, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet hoger dan 1 m, of
 - b. niet hoger dan 2 m, en
 - 1°. op een erf of perceel waarop al een gebouw staat waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat,
 - 2°. achter de voorgevelrooilijn, en
 - 3°. op meer dan 1 m van openbaar toegankelijk gebied, tenzij geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn;
13. een constructie voor het overbruggen van een terreinhoogteverschil van niet meer dan 1 m die niet hoger is dan het aansluitende afgewerkte terrein;
14. een vlaggenmast op een erf, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet hoger dan 6 m, en
 - b. maximaal één mast per erf;
15. een antenne-installatie ten behoeve van mobiele telecommunicatie op of aan een bouwwerk, met inbegrip van een hekwerk ter beveiliging van een zodanige antenne-installatie op of aan een bouwwerk als bedoeld in onderdeel a, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. indien op of aan een hoogspanningsmast, wegportaal, reclamezuil, lichtmast, windmolen, sirenemast dan wel een niet van een bouwwerk deel uitmakende schoorsteen, of op een antenne-installatie als bedoeld in onderdeel 16 dan wel een antenne-installatie voor het bouwen waarvan een vergunning als bedoeld in [artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de wet](#) is vereist:
 - 1°. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 5 m, en
 - 2°. de antenne hoger geplaatst dan 3 m, gemeten vanaf het bij het bouwwerk aansluitende afgewerkt terrein,
 - b. indien op of aan een ander bouwwerk, dan bedoeld in onderdeel a:
 - 1°. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 0,5 m, of
 - 2°. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, of indien bevestigd aan een gevel van een gebouw, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedrager, het dakvlak kruist, niet hoger dan 5 m, en:
 - a. de antenne, met antennedrager, hoger geplaatst dan 9 m, gemeten vanaf het bij het bouwwerk aansluitende afgewerkt terrein,
 - b. de bedrading in of direct langs de antennedrager of inpandig is aangebracht, dan wel in een kabelgoot, mits deze kabelgoot meer dan 1 m achter de voorgevel is geplaatst, en
 - c. de antennedrager bij plaatsing op het dak van een gebouw:
 - 1°. aan of bij een op het dak aanwezig object geplaatst,
 - 2°. in het midden van het dak geplaatst, of
 - 3°. elders op het dak geplaatst, mits de afstand in m tot de voorgevel van het bouwwerk ten minste gelijk is aan: 18 gedeeld door de hoogte waarop de antenne, met antennedrager, is geplaatst, gemeten vanaf het bij het gebouw aansluitende afgewerkt terrein tot aan de voet van de antenne, met antennedrager, of
 - d. de antenne voldoet aan de fysieke en technische kenmerken, opgenomen in de Uitvoeringsverordening kenmerken draadloze toegangspunten met klein bereik of

in andere bij of krachtens artikel 57, tweede lid, van de Telecomcode gestelde regels;

16. een antenne-installatie met bijbehorend opstelpunt ten behoeve van de C2000-infrastructuur voor de mobiele communicatie door hulpverleningsdiensten;
17. een andere antenne-installatie dan bedoeld in de onderdelen 15 en 16, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. de antenne-installatie achter het voorerfgebied geplaatst,
 - b. indien het een schotelantenne betreft:
 - 1°. de doorsnede van de antenne niet meer dan 2 m, en
 - 2°. de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 3 m, of
 - c. indien het een andere antenne betreft dan bedoeld in onderdeel b: de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, of indien deze is bevestigd aan de gevel, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedrager, het dakvlak kruist, niet hoger dan 5 m;
18. een bouwwerk ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening, voor zover het betreft:
 - a. een bouwwerk ten behoeve van een nutsvoorziening, de waterhuishouding, het meten van de luchtkwaliteit, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - 1°. niet hoger dan 3 m, en
 - 2°. de oppervlakte niet meer dan 15 m²,
 - b. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, ten behoeve van het weren van voorwerpen die de veiligheid van het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer in gevaar kunnen brengen, ten behoeve van de beveiliging van een weg, spoor- of waterweg of een spoorweg- of luchtvaartterrein, of ten behoeve van verkeersregeling, verkeersgeleiding, handhaving van de verkeersregels, wegaanduiding, het opladen van accu's van voertuigen, verlichting, tolheffing of het verschaffen van toegang tot het openbaar vervoer of openbaar vervoersgebouwen,
 - c. bovenleidingen met de bijbehorende draagconstructies of seinpalen,
 - d. ondergrondse buis- en leidingstelsels, met uitzondering van een buisleiding als bedoeld in [artikel 1, eerste lid, van het Besluit externe veiligheid buisleidingen](#),
 - e. een container voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in [artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer](#), mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - 1°. niet hoger dan 2 m, en
 - 2°. indien bovengronds geplaatst: de oppervlakte niet meer dan 4 m²,
 - f. een elektronische sirene ten behoeve van het waarschuwen van de bevolking bij calamiteiten of de dreiging daarvan, alsmede de daarbij behorende bevestigingsconstructie,
 - g. straatmeubilair;
19. een magazijnstelling die uitsluitend steunt op een vloer van het gebouw waarin zij wordt geplaatst, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet lager dan 3 m en niet hoger dan 8,5 m, en
 - b. de magazijnstelling niet is voorzien van een verdiepingsvloer of loopbrug;
20. een bouwkeet, bouwbord, steiger, heistelling, hijskraan, damwand of andere hulpconstructie die functioneel is voor een bouw-, onderhouds- of sloopactiviteit, een tijdelijke werkzaamheid in de grond-, weg- of waterbouw of een tijdelijke werkzaamheid op land waarop het [Besluit algemene regels milieu mijnbouw](#) van toepassing is, mits geplaatst op of in de onmiddellijke nabijheid van het terrein waarop die activiteit of werkzaamheid wordt uitgevoerd;

21. een ander bouwwerk in voor- of achtererfgebied, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet hoger dan 1 m, en
 - b. de oppervlakte niet meer dan 2 m²;
22. het gebruiken van een bestaand bouwwerk voor huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 3

Een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in [artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de wet](#) is niet vereist, indien deze activiteit betrekking heeft op:

1. een op de grond staand bijbehorend bouwwerk of uitbreiding daarvan in achtererfgebied, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet hoger dan 5 m,
 - b. op een afstand van meer dan 1 m vanaf openbaar toegankelijk gebied, tenzij geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn,
 - c. de ligging van een verblijfsgebied als bedoeld in [artikel 1.1, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012](#), in geval van meer dan een bouwlaag, uitsluitend op de eerste bouwlaag, en
 - d. niet voorzien van een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte;
2. een op de grond staand bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet hoger dan 5 m, en
 - b. de oppervlakte niet meer dan 70 m²;
3. een dakkapel in het voordakvlak, een naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak of, voor zover het betreft een bouwwerk als bedoeld in artikel 2, onderdeel 4, onder f, het achterdakvlak, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. redelijke eisen van welstand zijn niet van toepassing;
 - b. voorzien van een plat dak,
 - c. gemeten vanaf de voet van de dakkapel niet hoger dan 1,75 m,
 - d. onderzijde meer dan 0,5 m en minder dan 1 m boven de dakvoet,
 - e. bovenzijde meer dan 0,5 m onder de daknok, en
 - f. zijkanten meer dan 0,5 m van de zijkanten van het dakvlak;
4. een sport- of speeltoestel anders dan voor uitsluitend particulier gebruik, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. niet hoger dan 4 m, en
 - b. uitsluitend functionerend met behulp van de zwaartekracht of de fysieke kracht van de mens;
5. een zwembad, bubbelbad of soortgelijke voorziening, dan wel vijver op het erf bij een woning of woongebouw, mits deze niet van een overkapping is voorzien;
6. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, in achtererfgebied ten behoeve van agrarische bedrijfsvoering, voor zover het betreft:
 - a. een silo, of
 - b. een ander bouwwerk niet hoger dan 2 m;
7. een buisleiding waarop artikel 2, onderdeel 18, niet van toepassing is;
8. een verandering van een bouwwerk, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. geen verandering van de draagconstructie,
 - b. geen verandering van de brandcompartimentering of beschermde subbrandcompartimentering,
 - c. geen uitbreiding van de bebouwde oppervlakte, en
 - d. geen uitbreiding van het bouwvolume.

Artikel 3a

Een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in [artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de wet](#) is niet vereist, indien deze activiteit betrekking heeft op:

1. gewoon onderhoud als bedoeld in artikel 2, onderdeel 1, voor zover ook materiaalsoort en kleur niet wijzigen, en bij een tuin, park of andere aanleg, de aanleg niet wijzigt, of
2. een activiteit die uitsluitend leidt tot inplanting van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft.

Artikel 4a

1. Onverminderd artikel 5, zijn de artikelen 2 en 3 slechts van toepassing op een activiteit die plaatsvindt in, aan, op of bij een rijksmonument als bedoeld in [artikel 1.1 van de Erfgoedwet](#), een monument of archeologisch monument waarop [artikel 9.1, eerste lid, onderdeel b, van de Erfgoedwet](#) van toepassing is, een krachtens een provinciale of gemeentelijke verordening aangewezen monument dan wel een monument waarop, voordat het is aangewezen, een zodanige verordening van overeenkomstige toepassing is, voor zover het een activiteit betreft als bedoeld in:
 - a. artikel 2, onderdelen 1 en 2, of
 - b. artikel 2, onderdelen 4 tot en met 21, of artikel 3, onderdelen 4 tot en met 8:
 - 1°. in, aan of op een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft, of
 - 2°. bij een monument.
2. Onverminderd artikel 5, zijn de artikelen 2 en 3 slechts van toepassing op een activiteit die plaatsvindt in een beschermd stads- of dorpsgezicht, voor zover het een activiteit betreft als bedoeld in:
 - a. artikel 2, onderdelen 1 en 2, of
 - b. artikel 2, onderdelen 4 tot en met 21, of artikel 3 voor zover het betreft:
 - 1°. inplanting van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft, of
 - 2°. een verandering van een achtergevel of achterdakvlak, mits die gevel of dat dakvlak niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd,
 - 3°. een bouwwerk op erf aan de achterkant van een hoofdgebouw, mits dat erf niet ook deel uitmaakt van het erf aan de zijkant van dat gebouw en niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd, of
 - 4°. een bouwwerk op gronden die onderdeel zijn van openbaar toegankelijk gebied.

